

Lovforslag nr. L 143. Fremsat den 28. marts 2008 af undervisningsministeren (Bertel Haarder)

Forslag

til

Lov om pædagogikum i de gymnasiale uddannelser

Kapitel 1

Uddannelsens formål og struktur

§ 1. Pædagogikum er en pædagogisk uddannelse for nyansatte lærere (pædagogikumkandidater) ved de gymnasiale uddannelser.

Stk. 2. Ved de gymnasiale uddannelser forstås i denne lov uddannelsen til studentereksamen (stx), uddannelsen til højere forberedelseksamen (hf), uddannelsen til højere handelseksamen (hxx) og uddannelsen til højere teknisk eksamen (htx).

Stk. 3. Uddannelsen er en teoretisk og praktisk uddannelse, hvor pædagogikumkandidaterne tilegner sig basale kompetencer til at arbejde som lærere i en gymnasial uddannelse.

§ 2. Formålet med pædagogikum er, at pædagogikumkandidaterne opnår pædagogisk kompetence til at undervise i de gymnasiale uddannelser. Kandidaterne skal opnå undervisningsfærdighed, viden om de gymnasiale uddannelsers skoleformer og skolen som organisation, viden om teoretisk pædagogik samt indsigt i uddannelsernes samspil med det omgivende samfund.

Kapitel 2

Uddannelsens indhold

§ 3. Pædagogikum består af teoretisk og praktisk pædagogikum samt undervisning i egne klasser.

Stk. 2. Teoretisk og praktisk pædagogikum udgør hver 20 ECTS-point.

Stk. 3. Pædagogikum skal gennemføres inden for det første år efter ansættelsen. Pædagogikum

kan dog i særlige tilfælde gennemføres på et senere tidspunkt.

Stk. 4. Undervisningsministeren fastsætter regler om senere gennemførelse af pædagogikum, jf. stk. 3.

§ 4. Undervisningsministeren godkender universiteter til udbud af teoretisk pædagogikum. Universiteterne kan indgå aftaler med andre universiteter og i særlige tilfælde med professionshøjskoler om gennemførelse af dele af teoretisk pædagogikum. Godkendelse meddeles tidsbegrænset.

§ 5. Universiteter, der er godkendt til at udbyde teoretisk pædagogikum, jf. § 4, skal nedsætte et rådgivende udvalg med repræsentanter for den gymnasiale sektor, som medvirker til udvikling, kvalitetssikring og evaluering af teoretisk pædagogikum.

Stk. 2. Undervisningsministeren fastsætter regler om det rådgivende udvalg, herunder om udpegning af medlemmer, sammensætning og opgaver.

§ 6. Teoretisk pædagogikum afsluttes med en prøve, der udformes af det pågældende universitet. Prøven skal inddrage elementer fra praktisk pædagogikum.

Stk. 2. Det konkrete indhold i teoretisk pædagogikum og regler om gennemførelse af den afsluttende prøve fastsættes af universitetet i en studieordning. Studieordningen godkendes af Undervisningsministeriet.

Stk. 3. Undervisningsministeren fastsætter regler om teoretisk pædagogikum, herunder om mål, rammer, tilrettelæggelse, studieordning, indhold, prøve og censur.

§ 7. Praktisk pædagogikum består i gennemførelse af undervisning i pædagogikumkandidatens gymnasierrelevante fag under vejledning af en eller flere praktikvejledere i hvert fag.

Stk. 2. Undervisningsministeren fastsætter regler om praktisk pædagogikum, herunder om mål, indhold, struktur, tilrettelæggelse og udarbejdelse af en uddannelsesplan.

§ 8. Lederen af den skole, hvor pædagogikumkandidaten er ansat, har ansvaret for tilrettelæggelsen af den enkelte kandidats forløb i praktisk pædagogikum.

Stk. 2. Undervisningsministeren fastsætter regler om skolens leders ansvar og opgaver, herunder om udpegning af en kursusleder og en eller flere praktikvejledere samt om disses opgaver.

§ 9. Undervisningsministeriet beskikker en tilsynsførende og eventuelt en bi-tilsynsførende, der fører tilsyn med hele uddannelsesforløbet.

Stk. 2. Undervisningsministeren fastsætter regler om den tilsynsførendes og bi-tilsynsførendes ansvar og opgaver.

§ 10. Praktisk pædagogikum afsluttes med, at kursusleder og tilsynsførende samt den eventuelle bi-tilsynsførende overværer pædagogikumkandidatens undervisning. Herefter afgør kursusleder og tilsynsførende samt den eventuelle bi-tilsynsførende, om kandidaten har bestået praktisk pædagogikum.

Stk. 2. Undervisningsministeren fastsætter regler om afgørelsen efter stk. 1.

§ 11. Kursuslederen og den tilsynsførende samt den eventuelle bi-tilsynsførende udarbejder en pædagogikumudtalelse om kandidatens opfyldelse af målene for pædagogikum, jf. § 2.

Kapitel 3

Ansættelse

§ 12. Lærere uden pædagogikum ansættes i faste stillinger efter behov. Når en lærer uden pædagogikum ansættes i en fast stilling, skal ansættelsen være betinget af, at læreren består pædagogikum.

Stk. 2. Skolen kan i særlige tilfælde ansætte lærere uden pædagogikum i midlertidige stillinger.

Stk. 3. Undervisningsministeren fastsætter regler om ansættelsen af lærere uden pæagogi-

kum i midlertidige stillinger, herunder i hvilke særlige tilfælde der kan ske midlertidig ansættelse og ansættelsens længde.

§ 13. Undervisningsministeren kan pålægge skoler, der udbyder gymnasiale uddannelser og er omfattet af lov om institutioner for almen-gymnasiale uddannelser og almen voksenuddannelse m.v. eller lov om institutioner for erhvervsrettet uddannelse, der udbyder gymnasiale uddannelser, at oprette og besætte en stilling til en lærer, der skal gennemgå pædagogikum.

Kapitel 4

Merit

§ 14. Skolens leder kan efter ansøgning give en pædagogikumkandidat merit for hele eller dele af pædagogikum, hvis lederen vurderer, at kandidaten har erhvervet pædagogiske kvalifikationer, der indebærer, at kandidaten helt eller delvist har nået de faglige mål, som er fastsat for hele eller dele af uddannelsen.

Stk. 2. Undervisningsministeren fastsætter regler om merit, herunder om efter hvilke kriterier der kan gives merit, ansøgningsproceduren mv.

§ 15. Pædagogikumkandidaten kan indbringe skolens leders afgørelse om merit, jf. § 14, for Kvalifikationsnævnet, jf. kapitel 3 a i lov om vurdering af udenlandske uddannelseskvalifikationer m.v.

Kapitel 5

Undervisningskompetence

§ 16. Pædagogikumkandidaten har undervisningskompetence i et fag i alle de gymnasiale uddannelser, når kandidaten har faglig kompetence og har bestået prøverne i praktisk og teoretisk pædagogikum, jf. dog stk. 3 og 4.

Stk. 2. Skolens leder udsteder et bevis til kandidaten for undervisningskompetence i de enkelte fag.

Stk. 3. CIRIUS kan tildele undervisningskompetence til kandidater fra medlemsstater i Den Europæiske Union og fra lande, der er omfattet af aftalen om Det Europæiske Økonomiske Samarbejdsområde, hvis kandidaterne har undervisningskompetence på tilsvarende niveau i det pågældende land.

Stk. 4. Undervisningsministeren fastsætter regler om, på hvilke betingelser personer, der

F. t. l. om pædagogikum i de gymnasiale uddannelser

ikke har pædagogisk kompetence i et fag, kan opnå undervisningskompetence i faget.

Kapitel 6

Tilskud og dispensation

§ 17. Undervisningsministeren yder tilskud til kursusforløb som led i teoretisk pædagogikum til universiteter, der er godkendt til udbud, jf. § 4, på grundlag af antal årspædagogikumkandidater. Takster pr. årspædagogikumkandidat fastsættes på de årlige finanslove for en eller flere grupper af uddannelsesforløb. Tilskud kan udbetales forskudsvis.

Stk. 2. Undervisningsministeren fastsætter regler om tilskud efter stk. 1, herunder om opgørelsen af aktiviteten, aktivitetsindberetninger, udbetaling af tilskud samt om tilbagebetaling og kontrol af udbetalte tilskud.

§ 18. Undervisningsministeren kan dispensere fra kravene til pædagogikumkandidater efter denne lov, hvor helt særlige forhold gør sig gældende.

Kapitel 7

Ikrafttrædelses- og overgangsbestemmelser

§ 19. Loven træder i kraft den 1. august 2009.

Stk. 2. Loven har virkning for lærere uden pædagogikum, der ansættes efter lovens ikrafttræden.

Stk. 3. Pædagogikumkandidater, der er blevet ansat i en uddannelsesstilling på de almen-gymnasiale institutioner, og lærere, der er blevet ansat på prøve på de erhvervsgymnasiale institutioner, i perioden fra den 1. august 2006 til den 31. juli 2009, kan til og med sommeren 2011 færdiggøre pædagogikum efter de hidtil gældende bestemmelser i kapitel 6 i lov om uddannelsen til studentereksamen (stx) (gymnasieloven), kapitel 6 i lov om uddannelsen til højere forberedelseseksamen (hf-loven), og kapitel 6 i lov om uddannelsen til højere handelseksamen (hxx) og højere teknisk eksamen (htx) og regler udstedt i medfør heraf.

Stk. 4. Der kan efter retningslinjer fastsat på de årlige finanslove ydes tilskud til aktivitet omfattet af stk. 3, efter § 30, stk. 8, i lov om institutioner for almen-gymnasiale uddannelser og almen voksenuddannelse m.v., som affattet ved denne lovs § 23, nr. 2, og § 18 b i lov om institutioner for erhvervsrettet uddannelse, som affattet ved denne lovs § 24, nr. 1.

§ 20. I lov om uddannelsen til studentereksamen (stx) (gymnasieloven), jf. lovbekendtgørelse nr. 444 af 8. maj 2007, foretages følgende ændringer:

1. § 31 affattes således:

»§ 31. Lærere, der underviser i henhold til denne lov, skal have undervisningskompetence (faglig og pædagogisk kompetence) i et eller flere fag i de gymnasiale uddannelser.«

2. § 32, stk. 1, 1. pkt., affattes således:

»Faglig kompetence er betinget af en kandidatskatsamen bestået ved et universitet i et eller flere fag i de gymnasiale uddannelser.«

3. § 32, stk. 2, affattes således:

»Stk. 2. Rektor tildeler faglig kompetence i forbindelse med lærerens ansættelse på skolen.«

4. I § 32 indsættes som stk. 4:

»Stk. 4. Undervisningsministeren fastsætter nærmere regler om, på hvilke betingelser personer, der ikke har faglig kompetence, kan opnå undervisningskompetence efter denne lov.«

5. § 33 affattes således:

»§ 33. En lærer opnår pædagogisk kompetence ved at gennemføre pædagogikum, jf. lov om pædagogikum i de gymnasiale uddannelser.«

6. § 34 ophæves.

§ 21. I lov om uddannelsen til højere forberedelseseksamen (hf-loven), jf. lovbekendtgørelse nr. 445 af 8. maj 2007, foretages følgende ændringer:

1. § 27 affattes således:

»§ 27. Lærere, der underviser i henhold til denne lov, skal have undervisningskompetence (faglig og pædagogisk kompetence) i et eller flere fag i de gymnasiale uddannelser.«

2. § 28, stk. 1, 1. pkt., affattes således:

»Faglig kompetence er betinget af en kandidatskatsamen bestået ved et universitet i et eller flere fag i de gymnasiale uddannelser.«

3. § 28, stk. 2, affattes således:

»Stk. 2. Kursets leder tildeler faglig kompetence i forbindelse med lærerens ansættelse på skolen.«

4. I § 28 indsættes som stk. 4:

»Stk. 4. Undervisningsministeren fastsætter nærmere regler om, på hvilke betingelser personer, der ikke har den i stk. 1, nævnte faglige kompetence, kan opnå undervisningskompetence efter denne lov.«

5. § 29 affattes således:

»§ 29. En lærer opnår pædagogisk kompetence ved at gennemføre pædagogikum, jf. lov om pædagogikum i de gymnasiale uddannelser.«

6. § 30 ophæves.

§ 22. I lov om uddannelserne til højere handelseksamen (hhx) og højere teknisk eksamen (htx), jf. lovbekendtgørelse nr. 446 af 8. maj 2007, foretages følgende ændringer:

1. § 29 affattes således:

»§ 29. Lærere, der underviser i henhold til denne lov, skal have undervisningskompetence (faglig og pædagogisk kompetence) i et eller flere fag i de gymnasiale uddannelser.«

2. § 30, stk. 1, affattes således:

»§ 30. Skolens leder tildeler faglig kompetence i forbindelse med lærerens ansættelse på skolen. Faglig kompetence er betinget af et fagligt niveau svarende til en kandidateksamen bestået ved et universitet.«

3. I § 30 indsættes som stk. 5:

»Stk. 5. Undervisningsministeren fastsætter nærmere regler om, på hvilke betingelser personer, der ikke har den i stk. 1, nævnte faglige kompetence, kan opnå undervisningskompetence i henhold til denne lov.«

4. § 31 affattes således:

»§ 31. En lærer opnår pædagogisk kompetence ved at gennemføre pædagogikum, jf. lov om pædagogikum i de gymnasiale uddannelser.«

5. § 32 ophæves.

§ 23. I lov nr. 575 af 9. juni 2006 om institutioner for almengymnasiale uddannelser og almen voksenuddannelse m.v., som ændret ved § 2 i lov nr. 556 af 6. juni 2007, § 14 i lov nr. 561 af 6. juni

2007 og § 74 i lov nr. 562 af 6. juni 2007, foretages følgende ændringer:

1. § 19, stk. 4, ophæves:

2. § 30, stk. 8 og 9, affattes således:

»Stk. 8. Undervisningsministeren yder tilskud til pædagogikum, jf. lov om pædagogikum i de gymnasiale uddannelser, på grundlag af den enkelte institutions antal årspædagogikumkandidater. Takster pr. årspædagogikumkandidat fastsættes på de årlige finanslove for en eller flere grupper af uddannelsesforløb.

Stk. 9. Undervisningsministeren fastsætter regler om tilskud efter stk. 1-8, herunder om aktivitetsindberetninger og udbetaling af tilskud, opgørelse af årselever efter stk. 1-5 eller årspædagogikumkandidater efter stk. 8, samt om tilbagebetaling og kontrol af udbetalte tilskud.«

3. I § 39, 1. pkt., ændres »§ 30, stk. 1-7,« til: »§ 30, stk. 1-8,«.

§ 24. I lov om institutioner for erhvervsrettet uddannelse, jf. lovbekendtgørelse nr. 136 af 1. marts 2006, som ændret ved § 2 i lov nr. 576 af 9. juni 2006, § 18 i lov nr. 578 af 9. juni 2006, § 12 i lov nr. 561 af 6. juni 2007, og § 69 i lov nr. 562 af 6. juni 2007, foretages følgende ændring:

1. Efter § 18 a indsættes:

»§ 18 b. Undervisningsministeren yder tilskud til pædagogikum, jf. lov om pædagogikum i de gymnasiale uddannelser, på grundlag af den enkelte institutions antal årspædagogikumkandidater. Takster pr. årspædagogikumkandidat fastsættes på de årlige finanslove for en eller flere grupper af uddannelsesforløb.

Stk. 2. Undervisningsministeren fastsætter regler om tilskud efter stk. 1, herunder om aktivitetsindberetninger og om opgørelse af årspædagogikumkandidater.«

§ 25. Loven gælder ikke for Færøerne og Grønland.

Stk. 2. §§ 1-22 kan dog ved kongelig anordning helt eller delvist sættes i kraft for Grønland med de afvigelser, som de særlige grønlandske forhold tilsiger.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

1. Lovforslagets formål og baggrund

Med lovforslaget skabes en fælles pædagogikumuddannelse for lærere i de gymnasiale uddannelser. Der er i dag to forskellige pædagogikumuddannelser; de almengymnasiale uddannelser har deres egen pædagogikumordning, mens de erhvervsgymnasiale uddannelser har pædagogikum sammen med de øvrige lærere ved erhvervsskolernes voksen- og ungdomsuddannelser. Fælles for de to uddannelser er, at de begge er vekseluddannelser bestående af et praktisk og et teoretisk pædagogikum, hvilket også vil være hovedprincippet i den nye fælles pædagogikumuddannelse.

Det overordnede formål med pædagogikum er at give nyansatte lærere en solid pædagogisk baggrund for at kunne undervise i de gymnasiale uddannelser. Samtidig skal pædagogikum bidrage til, at læreren aktivt kan indgå i udviklingen af de gymnasiale skoleformer og disses samspil med det omgivende samfund.

Hovedmålene for pædagogikum er, at læreren opnår:

- Undervisningsfærdighed
- Viden om de gymnasiale uddannelsers skoleformer
- Viden om teoretisk pædagogik (almenpædagogik og fagdidaktik)
- Indsigt i uddannelsernes samspil med det omgivende samfund

Gymnasireformen i 2005 konstituerede de gymnasiale uddannelser som et fælles uddannelsesområde, hvor de enkelte uddannelser nok har deres egen profil, men hvor der på tværs af uddannelserne også er en fælles grundlæggende profil. Etablering af et fælles pædagogikum for lærere i den gymnasiale sektor vil kunne styrke samarbejde og vidensdeling mellem de gymnasiale uddannelser og bidrage til en generel udvikling af den gymnasiale sektor.

Herudover betyder universitetsreformen, jf. lov nr. 403 af 28. maj 2003 om universiteter (universitetsloven), at det på kandidatuddannelserne nu vil være muligt at vælge mellem forskellige sammensætninger af

uddannelsen og dermed mellem kompetenceprofiler, der retter sig mod forskellige jobs, herunder en karriere som gymnasielærer. Ifølge Ministeriet for Videnskab, Teknologi og Udvikling vil de nye kandidatuddannelser, der retter sig mod forskellige faglige kompetencer, herunder mod faglig kompetence til at undervise i to fag på de gymnasiale uddannelser, overflødiggøre behovet for sidefagssupplering.

På det erhvervsgymnasiale område har Danmarks Erhvervspædagogiske Læreruddannelse (DEL) hidtil gennemført kurser i teoretisk pædagogikum for lærere på erhvervsskolerne, herunder htx og hhx. DEL's sammenlægning med CVU Øresund i en professionshøjskole med virkning fra 1. januar 2008 giver anledning til nytænkning i forhold til pædagogikum for lærere på htx og hhx, idet også DEL skal nytænke sit kursusudbud i den nye institutionsammenhæng.

Endelig nødvendiggør kommunalreformen og dermed amternes nedlæggelse, at der skal udtænkes en ny ordning for styringen af dimensioneringen og finansieringen på stx og hf, idet amterne – inden for en af Undervisningsministeriet udmeldt ramme – havde ansvaret for oprettelsen af uddannelsesstillinger og for dele af finansieringen. Fra 1. januar 2007 er alle skoler med gymnasial uddannelse selvejende og taxameterstyrede. De selvejende institutioner bør selv være ansvarlige for planlægning af generationsskifte samt ansættelse og uddannelse af personale. Amternes hidtidige opgaver på området er ikke overtaget af regionerne, og det indgår således ikke i de nye regionsråds portefølje, at de skal oprette uddannelsesstillinger, styre og finansiere pædagogikum.

Sikring af rekrutteringen af fremtidens lærere til de gymnasiale uddannelser er en vigtig og omfattende opgave i de kommende år. En stor del af de lærere, der i dag arbejder inden for de gymnasiale uddannelser, går på pension. Det er derfor vigtigt, at gymnasiet bliver opfattet som en attraktiv arbejdsplads med gode udviklingsmuligheder. For nyuddannede kandidater er det herudover vigtigt, at det obligatoriske pædagogikumforløb er (og bliver opfattet som) et interessant

og veltilrettelagt uddannelsesforløb, som giver pædagogikumkandidaterne et godt afsæt for deres videre arbejde i de gymnasiale uddannelser og bliver et incitament til videreudvikling for den enkelte lærer.

2. Nuværende pædagogikumuddannelse

2.1. Uddannelsen til studentereksamen (stx) og uddannelsen til højere forberedelseseksamen (hf)

Pædagogikum for lærere ved stx og hf er en toårig vekseluddannelse, som består af sidefagssupplering, kurser i almenpædagogik og fagdidaktik samt praktik på skolerne. Kandidater, der har gennemført en bachelor- og kandidatuddannelse omfattende to gymnasierrelevante fag, hvor fagene efter studieordningerne tilsammen er normeret til henholdsvis 210 ECTS-points og 90 ECTS-points, skal gennemføre sidefagssupplering. For pædagogikumkandidater, som ikke skal have sidefagssupplering, tilrettelægges uddannelsen over et år. Kandidaterne ansættes i to- eller etårige midlertidige uddannelsesstillinger.

Rektor udpeger en kursusleder og vejledere. Undervisningsministeriet beskikker til hver kandidat en tilsynsførende og eventuelt en bi-tilsynsførende - det sidste for at sikre faglig dækning af kandidatens fagkombination. Den/de tilsynsførende fører tilsyn med hele uddannelsesforløbet for den enkelte kandidat.

En betingelse for, at kandidaten kan fortsætte i uddannelsesstillingens andet år, er, at første år af praktisk pædagogikum er bestået. Grundlaget for afgørelsen er kursusleders og tilsynsførendes vurdering af kandidatens standpunkt i praktisk undervisning ved tilsynsførendes besøg i andet semester. Endvidere skal kandidaten normalt have bestået sidefagssupplering.

Teoretisk pædagogikum afsluttes med en skriftlig prøve med en centralt stillet opgave ved slutningen af tredje semester. Undervisningsministeriet stiller opgaven til prøven. Prøven, der har varighed af en uge, indeholder almenpædagogiske og fagdidaktiske emner. Der gives karakter.

Kandidaten udarbejder i fjerde semester et afsluttende projekt, hvis tema vælges af kandidaten. Projektet skal tage udgangspunkt i kandidatens konkrete undervisning. Projektet vurderes af tilsynsførende og kursusleder, og vurderingen indgår i den endelige pædagogikumudtalelse om praktisk undervisningsfærdighed, som udfærdiges af tilsynsførende og kursusleder.

Rektor udsteder det endelige bevis for kandidatens undervisningskompetence. Efter gennemført pædagogikum kan kandidaterne søge fast stilling i gymnasie-sektoren.

Den almengymnasiale ordning, som senest blev reformeret i 2002, har central dimensionering og styring. Amterne havde ansvaret for at oprette et antal uddannelsesstillinger inden for en af Undervisningsministeriet udmeldt ramme.

2.2. Uddannelsen til højere handelseksamen (hxx) og uddannelsen til højere teknisk eksamen (htx)

Pædagogikum for lærere ved hxx og htx, der er fælles for alle lærere i ungdoms- og voksenuddannelserne ved erhvervsskolerne, er knyttet til den enkelte skoles ansættelsesbehov. Der er ikke central dimensionering af antallet af nye kandidater.

Nye lærere ansættes på prøve i to år, og skolen skal påse, at de gennemfører pædagogikum inden for de første to års ansættelse. Pædagogikum omfatter for deltageren i alt 666 arbejdstimer. Den resterende arbejdstid for nyansatte lærere tilrettelægges efter skolens bestemmelse og omfatter almindelige læreropgaver, herunder undervisning i egne klasser og øvrig efteruddannelse efter behov.

Pædagogikum er som i stx og hf en vekseluddannelse, som består af en teoretisk del og praktik. Den praktiske del består af undervisnings- og observationspraktik med tilhørende metodisk og didaktisk vejledning samt prøve i praktisk undervisningsfærdighed. Den teoretiske del består af kurser, selvstudier, afslutningsprojekt og prøve. Den teoretiske del gennemføres af Danmarks Erhvervspædagogiske Læreruddannelse (DEL), som udarbejder en studieordning, der fastsætter de nærmere regler for forløbet. Skolerne tilrettelægger praktikdelen, og udpeger en eller flere praktikvejledere i samråd med kandidaten.

Pædagogikum afsluttes med to prøver:

Den praktiske del afsluttes med en prøve i praktisk undervisningsfærdighed. Skolen udpeger én af kandidatens vejledere som eksaminator, og DEL udpeger censor. Ministeriet kan som et led i tilsynet med uddannelsen udpege særlige censorer, som træder i stedet for censorer udpeget af DEL. Bedømmelsen er bestået eller ikke-bestået.

Den teoretiske del afsluttes med en individuel mundtlig prøve, der tager udgangspunkt i en skriftlig rapport, som kandidaten har udarbejdet som et led i den teoretiske del. DEL udpeger såvel eksaminator som censor til at bedømme prøven. Ministeriet kan som et led i tilsynet med uddannelsen udpege særlige censorer, som træder i stedet for censorer udpeget af DEL.

DEL udsteder bevis for bestået pædagogikum, når læreren har bestået begge prøver. På eksamensbeviset

anføres karakteren for den teoretiske prøve og bedømmelsen i den praktiske prøve.

3. Lovforslagets indhold

3.1. "Lærer" og "pædagogikumkandidat"

I lovforslaget bruges både betegnelserne "lærer" og "pædagogikumkandidat" om de personer, der ansættes på skolerne og tager pædagogikum. "Lærer" anvendes om de pågældende personer i forbindelse med deres ansættelse i faste stillinger, mens "pædagogikumkandidat" bruges i lovforslaget som en betegnelse for lærere, der er under uddannelse i pædagogikum.

3.2. Pædagogikum

Pædagogikum er en grundlæggende teoretisk og praktisk uddannelse, der giver pædagogikumkandidaten basale kompetencer til at arbejde som lærer i en gymnasial uddannelse. Pædagogikum skal som udgangspunkt gennemføres inden for ansættelsens første år, men kan i særlige tilfælde gennemføres på et senere tidspunkt.

Pædagogikum består af praktisk pædagogikum og teoretisk pædagogikum, der hver udgør 20 ECTS-point, og undervisning i kandidatens egne klasser. Praktisk pædagogikum foregår som udgangspunkt på kandidatens egen skole. Teoretisk pædagogikum gennemføres ved et universitet eller i særlige tilfælde ved en professionshøjskole. Undervisningsministeriet godkender efter offentligt udbud universiteter til at udbyde teoretisk pædagogikum. Universiteterne er ansvarlige for, at undervisningen i teoretisk pædagogikum foregår i overensstemmelse med reglerne i denne lov og regler udstedt i medfør heraf.

Kandidaten har undervisningskompetence, når pædagogikum er bestået.

Udgifterne til pædagogikum finansieres dels via et særligt pædagogikumtilskud til skolerne på grundlag af antallet af årspædagogikumkandidater og dels gennem en forhøjelse af den almindelige taxameterbevilling. Endelig ydes et tilskud direkte til udbyderne af teoretisk pædagogikum.

3.3. Skolens leders, kursuslederens, praktikvejleders og tilsynsførendes opgaver og ansvar

Forslaget placerer det overordnede ansvar for tilrettelæggelsen af praktisk pædagogikum for den enkelte pædagogikumkandidat hos skolens leder. Skolens leder har ansvaret for at udpege en eventuel kursusleder, der skal sikre planlægningen og koordineringen af pædagogikumkandidatens samlede uddannelsesforløb.

Skolens leder skal desuden udpege praktikvejledere i hvert af kandidatens gymnasier relevante fag. Vejlederne skal yde kandidaten faglig og pædagogisk vejledning.

Undervisningsministeriet beskikker tilsynsførende til den enkelte kandidat. Tilsynsførende overvårer sammen med kursuslederen og praktikvejlederne kandidatens undervisning ved et antal besøg på skolen. Tilsynsførende udarbejder desuden en pædagogikumudtalelse sammen med kursuslederen.

3.4. Ansættelse

Med forslaget afløses den hidtidige centrale dimensionering på det almenne gymnasium af en decentral efterspørgselsmodel med udgangspunkt i den enkelte skoles behov. Lærerne ansættes i faste stillinger. Ansættelsen skal dog være betinget af, at pædagogikum består – normalt inden for et år. Ordningen betyder, at der bliver en nøje sammenhæng mellem antallet af nyansættelser og antallet af pædagogikumkandidater.

3.5. Tilsyn

Undervisningsministeren fører tilsyn med praktisk pædagogikum gennem de tilsynsførende, der er beskikket af ministeriet. Ministeren fører endvidere tilsyn med, at teoretisk pædagogikum lever op til reglerne i denne lov.

4. De økonomiske og administrative konsekvenser for det offentlige

Forslaget indebærer en mindredgift for staten på ca. 28,5 mio. kr. ved fuld indfasning. Mindredgiften kan henføres til, at behovet for sidefagssupplering med universitetsreformens nye kandidatuddannelser bortfalder. Mindredgiften forventes at dække en forhøjet pædagogikumaktivitet i indfasningsperioden.

Under forudsætning af et årligt antal ansættelser på 690 pædagogikumkandidater, svarende til en udvidelse på 150 kandidater i forhold til 2007 og en udvidelse på 50 kandidater i forhold til 2008, vil udgifterne være på 182 mio. kr. årligt, når tilskudsordningen er i ligevægt. Det er forudsat, at finansieringen er sammensat af bevillingen til taxametertilskud til pædagogikumuddannelser på stx- og hf-uddannelserne på finanslovens § 20.42.02.30. og bevillingen til kursusudgifter i forbindelse med pædagogikumuddannelse for gymnasielærere på finanslovens § 20.76.07. Herudover består finansieringen af andelen til pædagogikum for hhx- og htx-uddannelserne indeholdt i de ordinære undervisningstaxametre, en andel af bevillingen til Danmarks Pædagogiske Læreruddannelse samt en andel af bevillingen til taxametertilskud og statens voksen-

uddannelsesstøtte (SVU) i forbindelse med voksenunderviseruddannelsen grundet aktivitetsnedgang.

Lovforslaget har ikke økonomiske konsekvenser for kommuner og regioner.

Lovforslaget har ingen administrative konsekvenser for stat, kommuner og regioner.

5. De økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet mv.

Forslaget har ingen økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet mv.

6. De administrative konsekvenser for borgere

Forslaget har ingen administrative konsekvenser for borgere.

7. De miljømæssige konsekvenser

Forslaget har ingen miljømæssige konsekvenser.

8. Forholdet til EU-retten

Forslaget indeholder ikke EU-retlige aspekter.

9. Hørte myndigheder og organisationer mv.

Et udkast til lovforslaget har været sendt i høring hos følgende myndigheder og organisationer: Akademikernes Centralorganisation, Dansk Arbejdsgiver-

forening (DA), Danske Erhvervsskoler, Dansk Industri (DI), Dansk Magisterforening, Dansk Teknisk Lærerforbund, Danske Gymnasieelevers Sammenlutning (DGS), Danske Regioner, Danske Studerendes Fællesråd, Danske Underviserorganisationers Samråd (DUS), Danske Universiteter, Danmarks Erhvervspædagogiske Læreruddannelse, Danmarks Jurist- og Økonomforbund (DJØF), Danmarks Vejledereforening, Erhvervsskolernes Elevorganisation, Foreningen af studenterkursusrektorer, Færøernes Landsstyre, Grønlands Landsstyre, Gymnasiernes Bestyrelsesforening (GBF), Gymnasieskolernes Lærerforening (GL), Gymnasieskolernes Rektorerforening, Handelsskolernes Lærerforening (HL), Ingeniørforeningen i Danmark (IDA), Inspektorforeningen, Københavns Kommune, Børne- og Ungdomsforvaltningen, Landsforbundet af Voksen- og Ungdomsundervisere (LVU), Landsorganisationen af Handelsskoleelever, Landssammenslutningen af Kursusstuderende (LAK), Lederforeningen for VUC, Ministeriet for Videnskab, Teknologi og Udvikling, Private Gymnasier og Studenterkurser, Professionshøjskolernes Rektorkollegium, Pædagogikumforeningen, Rådet for de Gymnasiale Uddannelser og VUC Bestyrelsesforening

10. Sammenfattende skema

	Positive konsekvenser/mindre udgifter	Negative konsekvenser/merudgifter
Økonomiske konsekvenser for stat, kommuner og regioner	Mindreudgifter på 28,5 mio. kr. ved fuld indfasning.	Ingen
Administrative konsekvenser for stat, kommuner og regioner	Ingen	Ingen
Økonomiske konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	Ingen
Miljømæssige konsekvenser	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for borgere	Ingen	Ingen
Forholdet til EU-retten	Lovforslaget indeholder ingen EU-retlige aspekter.	

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til § 1

Til stk. 1 og 2

Med lovforslaget etableres et fælles pædagogikum for lærere på de almen gymnasiale uddannelser (stx og hf) samt de erhvervsgymnasiale uddannelser (hhx og htx). Det præciseres i bestemmelsen, at uddannelsen er for nyansatte lærere. Lærere, der følger pædagogi-

kumuddannelsen, kaldes pædagogikumkandidater, jf. pkt. 3.1. i de almindelige bemærkninger.

Gymnasiereformen i 2005 konstituerede de gymnasiale uddannelser som et fælles uddannelsesområde, hvor de enkelte uddannelser nok har deres egen profil, men hvor der på tværs af uddannelserne også er en fælles grundlæggende profil. Etablering af et fælles pædagogikum for lærere i den gymnasiale sektor vil derfor understøtte intentionerne i gymnasiereformen.

Til stk. 3

Pædagogikum er en vekseluddannelse, hvor pædagogikumkandidaten skiftevis lærer på teoretiske kurser og på ansættelsesstedet. Uddannelsen skal tilrettelægges, så kandidaten oplever en reel sammenhæng mellem den praktiske og teoretiske undervisning. Der skal være en progression i forløbet, der sikrer, at kandidaten opnår en professionel viden, kompetence og identitet som lærer.

Til § 2

Bestemmelsen fastlægger det overordnede formål med pædagogikumuddannelsen. Målene er fælles for alle pædagogikumkandidater, uanset hvilken gymnasial institution de er ansat på. Det overordnede formål med pædagogikum er at give nyansatte lærere en solid pædagogisk baggrund for at kunne leve op til de krav, der stilles til lærerne i de gymnasiale uddannelser.

Samtidig skal pædagogikum bidrage til, at læreren reflekteret kan forholde sig til værdigrundlaget, dannelesforestillingerne, målsætningerne og de kompetencekrav, der ligger til grund for de gymnasiale uddannelser, og således aktivt kan indgå i udviklingen af de gymnasiale skoleformer og disses samspil med det omgivende samfund.

Hovedmålene for pædagogikum er, at læreren opnår:

- Undervisningsfærdighed
- Viden om de gymnasiale uddannelsers skoleformer
- Viden om teoretisk pædagogik (almenpædagogik og fagdidaktik)
- Indsigt i uddannelsernes samspil med det omgivende samfund

*Til § 3**Til stk. 1*

Pædagogikum består af et forløb i praktisk og i teoretisk pædagogikum samt af undervisning i egne klasser. Dele af egenundervisningen kan blive gjort til genstand for supervision. Det er afgørende, at kandidaten oplever en reel sammenhæng mellem praktisk og teoretisk pædagogikum og mellem de enkelte dele i teoretisk pædagogikum. Pædagogikum er et samlet uddannelsesforløb, hvor de forskellige aktører skal bidrage til at sikre, at kandidaten oplever denne sammenhæng.

Til stk. 2

Teoretisk og praktisk pædagogikum har hver et omfang på 20 ECTS-point. ECTS-point (European Credit Transfer System) er en fælles europæisk model for kvantitative opgørelser over studieforløb på videregående

ende uddannelser. Pædagogikum bygger oven på en kandidatuddannelse og kan derfor på samme måde som for de videregående uddannelser angives i ECTS-point. 60 ECTS-point svarer til et års heltidsstudier.

Til stk. 3

For nyuddannede kandidater og nyansatte lærere i øvrigt er det vigtigt, at de allerede i ansættelsens første år bliver introduceret til almenpædagogiske og fagdidaktiske problemstillinger og får vejledning i forbindelse med den konkrete undervisning. Pædagogikumkandidaten skal derfor påbegynde pædagogikum umiddelbart efter ansættelsen og gennemføre denne del inden for ansættelsens første år.

Kandidaten kan i særlige tilfælde gennemføre pædagogikum på et senere tidspunkt. Særlige tilfælde kan være væsentlige personalemæssige eller organisatoriske vanskeligheder, der forhindrer skolen i at lade kandidaten gennemføre pædagogikum på et år. Herudover kan et lavt timetal i enkelte fag betinge, at det på små skoler vil være nødvendigt at tilrettelægge pædagogikum over mere end et år. Desuden kan særlige forhold hos kandidaten, som f.eks. sygdom, barsel, orlov eller jobskifte, begrunde, at pædagogikum udstrækkes over en længere periode end det første år. Pædagogikum skal dog også i disse særlige tilfælde søges gennemført i umiddelbar tilknytning til ansættelsen.

Til stk. 4

Der fastsættes regler om, i hvilke særlige tilfælde pædagogikum kan gennemføres senere end inden for det første år af ansættelsen, jf. bemærkningerne til stk. 3.

Til § 4

Ifølge universitetslovens § 7 kan et universitet efter godkendelse af en anden minister [end ministeren for videnskab, teknologi og udvikling] udbyde uddannelser efter regler fastsat af denne.

Det foreslås således, at den teoretiske del af pædagogikum efter udbudsgodkendelse af undervisningsministeren i henhold til § 7 i universitetsloven (lov om universiteter, jf. lovbekendtgørelse nr. 280 af 21. marts 2006), gennemføres ved et eller flere universitet(er), og at enkelte dele i særlige tilfælde kan foregå ved professionshøjskoler for videregående uddannelser.

Ministeriet vil – ved godkendelsen af et eller flere universitet(er) til udbud af teoretisk pædagogikum – lægge vægt på, at universitetet/universiteterne har et stærkt fagdidaktisk forskningsmiljø i centrale gymnasiale fag og et stærkt almenpædagogisk forsknings-

miljø i undervisning på gymnasialt niveau. Desuden vil der blive lagt vægt på, at universitetets/universiteternes eventuelle aftalepartnere (universitet og/eller professionshøjskole) tillige har et stærkt fagdidaktisk miljø. Endelig vil der blive lagt vægt på, at aftalepartnere kan supplere det eller de universitet(er), der søger om udbudsgodkendelse, på områder, hvor det eller de udbudssøgende universitet(er) ikke er fagdidaktisk stærke.

Der er på flere universiteter etableret forskning i gymnasiepædagogik, herunder almenpædagogik og fagdidaktik, mens der endnu ikke er etableret egentlig forskning i lærerprofessionalisering i forhold til pædagogikum. Undervisningen af pædagogikumkandidater kan bidrage til at initiere denne forskning. Det anses for afgørende, at den nyeste forskning indgår i undervisningen i teoretisk pædagogikum, hvilket kan tilgodeses på universiteterne.

Indholdet i teoretisk pædagogikum varierer i et vist omfang for kandidaterne på de forskellige gymnasiale uddannelser på baggrund af de særlige mål, rammer og vilkår, der gælder for lærerarbejdet i de enkelte gymnasiale uddannelser, jf. bemærkningerne til § 6, stk. 3.

Danmarks Erhvervspædagogiske Læreruddannelse har hidtil stået for de teoretiske kurser i forbindelse med pædagogikum for lærere ved erhvervsskolerne og har derfor ekspertisen i forhold til de specielle krav, der stilles til lærere ved erhvervsskolerne. DEL sammenlægges med CVU Øresund i en professionshøjskole fra 1. januar 2008.

Med bestemmelsen skabes der mulighed for, at det eller de udbudsgodkendte universitet(er) kan indgå aftale med professionshøjskoler, såsom CVU Øresund eller andre om, at professionshøjskolen varetager undervisningen i de mere profilrettede elementer af teoretisk pædagogikum for kandidaterne fra hlx og htx.

Undervisningsministerens godkendelse til at udbyde teoretisk pædagogikum gives efter den foreslåede bestemmelse tidsbegrænset. Det vil fremgå af udbudsgodkendelsen, hvilken periode godkendelsen er givet for.

Til § 5

Til stk. 1

Med forslaget pålægges det eller de udbudsgodkendte universitet(er), jf. § 4, at nedsætte et rådgivende udvalg med repræsentanter for den gymnasiale sektor. Udvalget skal understøtte erfaringsudvekslingen mellem tilrettelæggerne af teoretisk pædagogikum og underviserne i den gymnasiale sektor samt

medvirke til udviklingen og kvalitetssikringen af teoretisk pædagogikum. Det er vigtigt, at den enkelte pædagogikumkandidat oplever en sammenhæng mellem teoretisk og praktisk pædagogikum. Udvalget skal bidrage til at sikre og understøtte denne sammenhæng. Endelig skal udvalget bidrage til, at der mindst hvert andet år udarbejdes en evalueringsrapport, der efterfølgende offentliggøres på Undervisningsministeriets hjemmeside.

Til stk. 2

Repræsentanterne i det rådgivende udvalg for den gymnasiale sektor skal repræsentere sektoren bredt. De øvrige repræsentanter vil komme fra universitetssektoren. Det vil være naturligt, at en af repræsentanterne fra den gymnasiale sektor bliver formand for udvalget.

Der vil blive fastsat regler for udpegning af medlemmer, sammensætningen af det rådgivende udvalg og udvalgets opgaver.

Til § 6

Til stk. 1

Teoretisk pædagogikum afsluttes med en prøve. Prøven udformes af det eller de universitet(er), der er godkendt til at udbyde teoretisk pædagogikum. Prøven skal kombinere teori og praksis, således at den indeholder almenpædagogiske og fagdidaktiske elementer samtidig med, at den relaterer til gymnasiesektorens praksisindsigt. Prøven afholdes én gang årligt, dog med mulighed for syge- og omprøve. Der vil blive fastsat regler om prøven i medfør af bemyndigelsesbestemmelsen i stk. 3.

Til stk. 2

Universitetet/universiteterne fastsætter tilrettelæggelsen af og det konkrete indhold i teoretisk pædagogikum i en studieordning, som godkendes af Undervisningsministeriet. Den afsluttende prøve indgår som en del af denne studieordning. Universitetet/universiteterne skal sikre, at teoretisk pædagogikum tilrettelægges, så kurserne placeres i blokke, hvorved pædagogikumkandidaten får længerevarende ubrudte ophold på praktikskolen og derved gives mulighed for at gennemføre sammenhængende undervisningsforløb

Studieordningen skal sikre, at målene for teoretisk pædagogikum opfyldes, og at de gymnasiale uddannelsers forskellige profiler tilgodeses i undervisningen, herunder skolernes forskellige identitet. Der vil blive fastsat regler om studieordningen i medfør af bemyndigelsesbestemmelsen i stk. 3.

Selve den praktiske gennemførelse af undervisningen i teoretisk pædagogikum varetages af det eller de

F. t. l. om pædagogikum i de gymnasiale uddannelser

godkendte universitet(er) og eventuelle andre universiteter eller professionshøjskoler, som det eller de godkendte universitet(er) har indgået aftale om at samarbejde med. Planlægningen og gennemførelsen af fagdidaktiske kurser skal foregå i samarbejde med ministeriets fagkonsulenter.

Til stk. 3

Der fastsættes regler om, hvilke overordnede kompetencer og viden kandidaten skal opnå i forbindelse med undervisningen i teoretisk pædagogikum. Overordnet skal teoretisk pædagogikum give kandidaten en solid teoretisk baggrund for at kunne undervise i de gymnasiale uddannelser og bidrage til, at kandidaten aktivt kan indgå i udviklingen af de gymnasiale skoleformer og disses samspil med det omgivende samfund

De gymnasiale uddannelser har trods deres fælles grundlæggende karakteristika og formål samtidig hver deres forskelligartede individuelle profil og særlige formål. Der vil derfor blive fastsat regler om, at indholdet i teoretisk pædagogikum varierer for kandidaterne på de forskellige gymnasiale uddannelser på baggrund af de særlige mål, rammer og vilkår, der gælder for lærerarbejdet i de enkelte gymnasiale uddannelser. Det forudsættes, at teoretisk pædagogikum tilrettelægges i et antal moduler, som vil have fokus på forskellige elementer. Modulopbygningen giver mulighed for at afspejle uddannelsernes forskellige profiler, de forskellige fag samt skolernes forskellige identitet. En stor del af modulerne vil være fælles for alle kandidaterne, men enkelte moduler eller delmoduler vil være forskellige afhængig af, hvilken gymnasial uddannelse kandidaten er ansat ved.

Der fastsættes regler for prøven i teoretisk pædagogikum, blandt andet om at udbyderen/udbyderne af teoretisk pædagogikum skal nedsætte en opgavekommission med repræsentanter for den gymnasiale sektor, som udarbejder opgaver til prøven i teoretisk pædagogikum. Herved sikres en tæt relation mellem den universitære teoretiske undervisning og den konkrete undervisningssituation i de gymnasiale uddannelser. Samtidig giver det mulighed for, at uddannelsespolitiske fokuspunkter i relation til gymnasieuddannelsen vil kunne indgå i opgaverne og dermed i den bagvedliggende undervisning.

Hidtil har der på stx og hf ikke været stillet krav om, at prøven i teoretisk pædagogikum skulle bestås. Det har således været muligt at få undervisningskompetence, selvom teoretisk pædagogikum ikke var bestået. Denne praksis vurderes at være uhensigtsmæssig. Der vil derfor blive fastsat regler om, at prøven i teoretisk pædagogikum skal bestås, således at det samle-

de pædagogikum alene er bestået, hvis både praktisk og teoretisk pædagogikum er bestået.

Censur, karaktergivning, mulighederne for syge- og omprøve og klageregler vil blive reguleret i en bekendtgørelse.

*Til § 7**Til stk. 1*

Praktisk pædagogikum består i, at pædagogikumkandidaten gennemfører undervisning under vejledning i praktikvejledernes klasser. Pædagogikumkandidatens gymnasier relevante fag indgår i pædagogikumforløbet, således at kandidaten erhverver undervisningskompetence i alle sine gymnasier relevante fag. Det normale vil være, at kandidaten har flere praktikvejledere, også selvom kandidaten eventuelt kun har ét gymnasier relevant fag. Dele af praktikvejleders vejledning kan foregå som supervision i kandidatens egne klasser, men det vil kun dreje sig om få af vejledningstimerne og vil typisk finde sted i sidste del af praktisk pædagogikum.

Kandidaten gennemfører normalt undervisningen i forbindelse med praktisk pædagogikum på ansættelses skolen, men i fag med et lavt timetal og på små skoler kan det blive nødvendigt, at dele af denne undervisning placeres på en anden skole.

Til stk. 2

Der fastsættes regler om, hvilke overordnede kompetencer og viden kandidaten skal opnå i forbindelse med praktisk pædagogikum, regler for den overordnede tilrettelæggelse og organisering på skolerne, herunder krav om udarbejdelse af en uddannelsesplan, krav om progression i forløbet og krav om sammenhæng mellem praktisk og teoretisk pædagogikum, samt rammer for undervisningsforpligtigelsen.

*Til § 8**Til stk. 1*

Med forslaget placeres ansvaret for tilrettelæggelsen af den enkelte pædagogikumkandidats forløb i praktisk pædagogikum hos skolens leder. Denne får dermed pligt til at sikre sig, at nyansatte kandidater får mulighed for at gennemføre praktisk pædagogikum i overensstemmelse med reglerne. Skolens leder er således bl.a. ansvarlig for, at der bliver udarbejdet en plan for kandidatens forløb, som sikrer kandidaten gode arbejdsbetingelser og ro til at udvikle egen undervisningspraksis. Skolens leder bør desuden tilstræbe, at kandidaten får længere ubrudte undervisningsperioder på mindst 6-8 ugers varighed i løbet af pæda-

gogikumforløbet, at der er progression i forløbet, og at der er en klar sammenhæng mellem teori og praksis.

Undervisningen på skolen skal så vidt muligt fordeles ligeligt mellem kandidatens forskellige fag. Forløbet skal tilrettelægges på en sådan måde, at der sikres mulighed for et samspil mellem den praktiske og teoretiske del af pædagogikumet.

Til stk. 2

Der fastsættes regler om skolens leders opgaver, herunder, at skolens leder kan udpege en kursusleder, der har til opgave at planlægge og koordinere kandidatens samlede uddannelsesforløb. Skolens leder har dog stadig ansvaret for tilrettelæggelsen af kandidatens forløb i praktisk pædagogikum, jf. stk. 1, og bemærkningerne hertil. Skolens leder har desuden til opgave at udpege en eller flere praktikvejledere i hvert af kandidatens gymnasierrelevante fag. Kursuslederen og praktikvejlederne skal have undervisningskompetence.

Der fastsættes desuden regler om kursuslederens og praktikvejledernes ansvar og opgaver.

Kursuslederen har blandt andet til opgave at medvirke ved bedømmelsen af kandidaten under det afsluttende besøg, jf. § 10 og bemærkningerne hertil, samt at udarbejde en pædagogikumudtalelse i samarbejde med de(n) tilsynsførende, jf. § 11 og bemærkningerne hertil.

Praktikvejlederne skal yde kandidaten faglig og pædagogisk vejledning og medvirke til, at kandidaten når målene for pædagogikumet. Kandidaten skal undervise i nogle af vejledernes klasser, mens andre vejledere skal fungere som supervisorer, der i perioder følger kandidatens undervisning i egne klasser. Praktikvejlederne deltager ikke i den afsluttende bedømmelse af kandidaten, men det vil være naturligt, at de overværer undervisningen ved det afsluttende besøg, jf. § 10 og bemærkningerne hertil

Til § 9

Til stk. 1

Ifølge § 50, stk. 1, i lov nr. 575 af 9. juli 2006 om institutioner for almen- og gymnasiale uddannelser og almen voksenuddannelse m.v. og § 29, stk. 1, i lov om institutioner for erhvervsrettet uddannelse, jf. lovbekendtgørelse nr. 136 af 1. marts 2006, fører Undervisningsministeriet tilsyn med institutionerne.

Som led i varetagelsen af ministeriets tilsynsforpligtelse, foreslås det, at Undervisningsministeriet beskikker tilsynsførende til de enkelte pædagogikumkandidater. Det tilstræbes, at den tilsynsførende har

enten samme fagkombination som kandidaten eller ét fag fælles med kandidaten, mens det andet fag vil være et beslægtet fag. Der vil normalt blive beskikket én tilsynsførende pr. kandidat men ved mere usædvanlige fagkombinationer, f.eks. hvor kandidatens fag kommer fra to forskellige hovedområder og derfor repræsenterer væsensforskellige didaktiske tilgange til undervisningen i fagene, kan det være nødvendigt at beskikke en bi-tilsynsførende.

Undervejs i det praktiske pædagogikumforløb besøger de(n) tilsynsførende kandidatens skole et antal gange og overværer sammen med kursuslederen og vejlederne kandidatens undervisning i hvert fag. Antallet af besøg vil blive fastsat i en bekendtgørelse udstedt i medfør af stk. 2. Kandidatens undervisning drøftes på efterfølgende konferencer.

Til stk. 2

Der fastsættes blandt andet regler om antallet af de(n) tilsynsførendes besøg, og at de(n) tilsynsførende ud over at overvære kandidatens undervisning og deltage i konferencer også skal godkende pædagogikumkandidatens overordnede uddannelsesplan. De(n) tilsynsførende har desuden ansvar for den afsluttende evaluering, jf. § 11 og bemærkningerne hertil.

Til § 10

Forslaget er en videreførelse af den hidtidige pædagogikumordning på stx og hf, hvor praktisk pædagogikum afsluttes med, at de(n) tilsynsførende og kursuslederen overværer undervisningen i hvert af pædagogikumkandidatens fag. Det vil være naturligt, at også kandidatens praktikvejledere overværer undervisningen i forbindelse med afsluttende besøg.

Det foreslås, at alene de(n) tilsynsførende og kursuslederen deltager i den efterfølgende konference, hvor de drøfter de konkrete undervisningstimer og det samlede pædagogikumforløb. I den nuværende ordning på stx og hf deltager kandidaten også. Årsagen hertil er, at kandidaten har udarbejdet et afsluttende projekt, der drøftes med kandidaten på konferencen, og som efterfølgende indgår i den endelige vurdering. Et sådant projekt indgår ikke i den nye pædagogikumordning. Kandidaten og vejlederne skal derfor ikke deltage i den afsluttende konference. Det er vigtigt at holde fast i, at vejlederne ikke er bedømmere, men alene vejledere.

Efter konferencen afgør de(n) tilsynsførende og kursusleder, om kandidaten har bestået praktisk pædagogikum.

Kandidaten kan – som i dag – ikke klage over afgørelsen. Den manglende klageadgang er begrundet i, at

afgørelsen træffes ud fra en vurdering af kandidatens samlede standpunkt i praktisk undervisning gennem hele pædagogikumforløbet, jf. stk. 2. Kandidater, der ikke har udsigt til at bestå praktisk pædagogikum, vil i langt de fleste tilfælde være orienteret herom undervejs i forløbet og vil derfor sjældent fortsætte forløbet frem til det afsluttende besøg.

Til stk. 2

Der fastsættes regler om afgørelsen af, om praktisk pædagogikum er bestået, herunder om proceduren. Afgørelsen af, om kandidaten har bestået praktisk pædagogikum, bygger på kandidatens samlede standpunkt i praktisk undervisning og på kandidatens undervisning ved tilsynsførendes sidste besøg. Der indgår mange elementer i praktisk pædagogikum. Det vil således ikke være muligt for kandidaten at demonstrere beherskelse af alle elementer og kompetencer ved det afsluttende besøg. Kandidatens forløb i praktisk pædagogikum vil derfor også indgå i vurderingen, så kursusleder og tilsynsførende derved kan vurdere, om kandidaten ved afslutningen af pædagogikumforløbet lever op til de opstillede mål for praktisk pædagogikum.

De(n) tilsynsførende er beskikket af ministeriet og er med til at sikre, at der sker en ensartet bedømmelse af kandidaterne. Derfor foreslås det, at såfremt der er uenighed om bedømmelsen mellem kursuslederen og de(n) tilsynsførende, så vil de(n) tilsynsførende have den afgørende indflydelse. Den bi-tilsynsførende er en ekstra tilsynsførende, der er knyttet til kandidaten jf. bemærkningerne til § 9, stk. 1. I tilfælde af uenighed mellem de tilsynsførende, vil kursuslederens indstilling indgå i den endelige afgørelse.

Til § 11

Kursuslederen udfærdiger inden sidste besøg et udkast til udtalelse. I forbindelse med det afsluttende besøg udarbejder tilsynsførende – på baggrund af kursuslederens udkast – den endelige pædagogikumudtalelse, der omfatter samtlige pædagogikumkandidatens fag.

Pædagogikumudtalelsen skal beskrive kandidatens standpunkt i forhold til de opstillede mål for praktisk pædagogikum og evnen til at kombinere praktisk og teoretisk pædagogikum, samt beskrive de elementer, kandidaten har gennemført i undervisningen.

Til § 12

Til stk. 1

Med forslaget indføres en model for ansættelse, hvorefter lærere uden pædagogikum ansættes i en fast

stilling efter behov. Der vil således ikke længere være en central dimensionering af antallet af lærere i pædagogikum på stx og hf. Det indebærer, at det kun er de lærere, som skolerne rent faktisk ansætter, der får mulighed for at tage pædagogikum. Denne ordning har været anvendt i en årrække på det erhvervs-gymnasiale område.

Fastansættelsen for nyansatte lærere uden pædagogikum skal være betinget af, at læreren består pædagogikum. De nærmere vilkår for lærerens ansættelse og afskedigelse reguleres overenskomstmessigt.

Til stk. 2

Det foreslås, at skolerne i særlige tilfælde kan foretage tidsbegrænset ansættelse af en lærer uden undervisningskompetence, hvis det hverken efter stillingsopslag eller på anden måde er muligt at få undervisningen varetaget af en lærer med undervisningskompetence. Ansættelsen kan højst ske for et undervisningsår. Forlængelse af tidsbegrænset ansættelse af en lærer uden undervisningskompetence kan ske, under forudsætning af at det fortsat ikke er muligt at få undervisningen varetaget af en lærer med undervisningskompetence.

Til stk. 3

Bemyndigelsen vil blive anvendt til at fastsætte regler om de særlige tilfælde, hvor skolen kan ansætte lærere uden pædagogikum i midlertidige stillinger. Reglerne skal beskrive de særlige tilfælde, hvor der kan ske ansættelse i midlertidige stillinger, ansættelsens længde, muligheder for genansættelse og betingelser for ansættelsen, jf. bemærkningerne til stk. 1.

Til § 13

Af den eksisterende lovgivning på det almengymnasiale område fremgår af § 19, stk. 4, i lov nr. 575 af 9. juli 2006 om institutioner for almengymnasiale uddannelser og almen voksenuddannelse m.v., at undervisningsministeren har mulighed for at pålægge en almengymnasial institutions bestyrelse at oprette og besætte en uddannelsesstilling. En tilsvarende hjemmel eksisterer ikke for de erhvervs-gymnasiale institutioner.

Det vil indgå i ministeriets generelle og overordnede overvågning af uddannelsesområdet, at der på landsplan ansættes og uddannes et antal pædagogikumkandidater, der står i rimeligt forhold til den konstaterede efterspørgsel. Med forslaget indføres en bestemmelse svarende til den ovenfor nævnte § 19, stk. 4, i lov nr. 575 af 9. juli 2006, således at både de almen- og erhvervs-gymnasiale skoler bliver omfattet af ministerens overvågningsbeføjelse.

De private gymnasieskoler er ikke omfattet af bestemmelsen.

Med bestemmelsen gives ministeren desuden mulighed for at sikre sig, at der oprettes og besættes et tilstrækkeligt antal stillinger for pædagogikumkandidater i de små fag, som f.eks. græsk, latin, astronomi, statistik, filosofi, markedskommunikation, finansiering og materialeteknologi.

Skoler, der måtte ønske at ansætte kandidater i et af de små fag, vil ofte ikke have det nødvendige timetal i faget til, at kandidaten kan gennemføre et forløb i praktisk pædagogikum i faget, ligesom der på skolen ikke vil være en vejleder i faget. Bestemmelsen tænkes derfor anvendt i de tilfælde, hvor en skole, der udbyder undervisning og dermed har ansat lærere i et af de små fag, må pålægges at oprette og besætte en stilling til en lærer, der ikke har pædagogikum, for at sikre behovet for lærere med pædagogikum i særlige fag i en region og i regionerne som helhed.

Til § 14

Til stk. 1

Forslaget viderefører de nuværende regler for stx og hf i § 24, stk. 1, i pædagogikumbekendtgørelsen (bekendtgørelse nr. 1743 af 13. december 2006 om undervisningskompetence i de gymnasiale uddannelser), hvorefter skolens leder efter ansøgning kan give en pædagogikumkandidat merit. Med forslaget præciseres det, at skolens leder kan give merit for pædagogiske kvalifikationer, hvis lederen skønner, at ansøgerens kvalifikationer, for hvilke der søges merit, ligeværdigt kan erstatte et tilsvarende forløb i uddannelsen. Disse kvalifikationer kan til eksempel være opnået i forbindelse med universitetsuddannelsen. Ved tildeling af merit fritages kandidaten for hele eller dele af pædagogikum. Kandidaten skal dokumentere de meritgivende kvalifikationer.

I forbindelse med behandling af en ansøgning om merit for hele eller dele af teoretisk pædagogikum indhenter skolens leder en udtalelse fra det universitet, der udbyder teoretisk pædagogikum, om ansøgerens meritgivende kvalifikationer. Der fastsættes regler herom i medfør af stk. 2.

Konsekvensen af merit er, at kandidaten får øget sin egenundervisning i forhold til omfanget af de forløb, der gives merit for i pædagogikumuddannelsen.

Til stk. 2

Der fastsættes regler om kriterierne for at give merit, konsekvenserne af at få merit, ansøgningsproceduren, krav om dokumentation, og om fremgangsmåden ved indhentelse af en udtalelse fra det universitet, der

udbyder teoretisk pædagogikum, jf. bemærkningerne til stk. 1.

Til § 15

Ifølge § 5 a, stk. 3, i lov om vurdering af udenlandske uddannelseskvalifikationer m.v., jf. lovbekendtgørelse nr. 371 af 13. april 2007, kan personer med danske uddannelseskvalifikationer, der har søgt optagelse på, er optaget på, eller er indskrevet ved en uddannelse, der udbydes efter regler fastsat af undervisningsministeren, indbringe en institutions afgørelse af, om kvalifikationerne kan erstatte dele af den pågældende uddannelse for Kvalifikationsnævnet.

Kvalifikationsnævnets kompetence er behandling af klager over indholdet af en institutions afgørelse vedrørende merit. Klager over retlige spørgsmål kan ikke indbringes for nævnet.

Klage over en uddannelsesinstitutions afgørelse om merit kan indbringes for Kvalifikationsnævnet inden 4 uger efter afgørelsens meddelelse. Klagen skal indgives via den institution, der har truffet afgørelsen, jf. § 5a, stk. 5 og 7, i lov om vurdering af udenlandske uddannelseskvalifikationer m.v.

Til § 16

Til stk. 1

I dag har pædagogikumkandidater på de gymnasiale uddannelser (stx, hf, hhx og htx) undervisningskompetence i et fag, når de har opnået faglig og pædagogisk kompetence i faget. Med forslaget fortsættes denne praksis.

Faglig kompetence er reguleret i uddannelseslovene (§ 32 i lov om uddannelsen til studentereksamen, jf. lovbekendtgørelse nr. 444 af 8. maj 2007, § 28 i lov om uddannelsen til højere forberedelseseksamen, jf. lovbekendtgørelse nr. 445 af 8. maj 2007, og § 30 i lov om uddannelserne til højere handelseksamen og højere teknisk eksamen, jf. lovbekendtgørelse nr. 446 af 8. maj 2007).

Pædagogikumkandidaten har undervisningskompetence i et fag, når kandidaten har faglig kompetence og har bestået prøverne i teoretisk og praktisk pædagogikum.

Lærere, der har undervisningskompetence fra de erhvervsgymnasiale uddannelser, kan i dag få undervisningskompetence i de almengymnasiale uddannelser, hvis de har faglig kompetence og har gennemført kurser i fagdidaktik, i de fag, hvor det er påkrævet.

Med forslaget indføres en fælles pædagogikumordning for lærere på de almen- og erhvervsgymnasiale uddannelser. Det foreslås derfor, at lærere, der har un-

dervisningskompetence i et eller flere fag i henhold til denne lov uden yderligere krav tillige har undervisningskompetence i de pågældende fag i de øvrige gymnasiale uddannelser.

Til stk. 2

Den foreslåede bestemmelse viderefører de hidtidige bestemmelser uændret.

Til stk. 3

Bestemmelsen præciserer, at CIRIUS har kompetence til at tildele undervisningskompetence til kandidater fra EU og EØS og viderefører uændret de gældende bestemmelser i uddannelseslovene.

Til stk. 4

Der skal blandt andet fastsættes regler om, hvordan en lærer opnår pædagogikum i efterfølgende erhvervede tilvalgsfag, og om hvordan lærere, der har undervisningskompetence i de erhvervsgymnasiale uddannelser (hhx og htx) efter den nuværende ordning, får undervisningskompetence ved ansættelse i de almen-gymnasiale uddannelser (stx og hf).

Bestemmelsen erstatter delvis de nuværende bemyndigelsesbestemmelser for undervisningsministeren til at fastsætte regler om undervisningskompetence til personer, der ikke har faglig og pædagogisk kompetence.

Med bestemmelsen videreføres ministerens bemyndigelse til at fastsætte regler om undervisningskompetence til personer, der ikke har pædagogisk kompetence, mens bemyndigelsen til at fastsætte regler om personer, der ikke har faglig kompetence, fortsat findes i uddannelseslovene.

Til § 17

Det foreslås, at der til de kursusforløb, der gennemføres som led i teoretisk pædagogikum, ydes taxamertilskud til det eller de universiteter, der udbyder teoretisk pædagogikum, jf. den foreslåede § 4.

Hvis udbyderen er et universitet under Ministeriet for Videnskab, Teknologi og Udvikling vil tilskuddene efter den foreslåede bestemmelse være omfattet af § 20, stk. 1, i lov om universiteter.

Undervisningsministeren vil efter forslaget skulle fastsætte nærmere regler om tilskuddene til udbyderen af teoretisk pædagogikum, herunder om opgørelsen af aktiviteten, aktivitetsindberetninger, udbetaling af tilskud samt og tilbagebetaling og kontrol af udbetalte tilskud.

Til § 18

Bestemmelsen tænkes udelukkende anvendt til at dispensere fra loven for en enkelt pædagogikumkandidat i helt særlige tilfælde, som ved lovens tilblivelse har været vanskelige at forudse. Eksempelvis kan der opstå uforudsete situationer, hvor det kan være nødvendigt at dispensere fra loven. Endvidere kan der være behov for at dispensere fra loven, i de tilfælde hvor en kandidat har påbegyndt pædagogikum inden ikrafttrædelsen af denne lov, men ikke har afsluttet pædagogikum i overensstemmelse med overgangsreglen i lovens § 19, stk. 3.

Til § 19

Til stk. 1 og 2

Ikrafttrædelsestidspunktet fastsættes til den 1. august 2009 og får virkning for de lærere uden pædagogikum, der ansættes pr. 1. august 2009 eller senere.

Til stk. 3 og 4

Med bestemmelsen sikres, at de personer, der er blevet ansat i perioden fra den 1. august 2006 til lovens ikrafttræden den 1. august 2009, kan gennemføre pædagogikum efter de gældende regler indtil sommeren 2011. Det er i den forbindelse forudsat, at de pågældende personer gennemfører pædagogikum på et til to år tillagt et ekstra år i tilfælde af sygdom, barsel, orlov mv.

De gældende bestemmelser om lærere i kapitel 6 i uddannelseslovene for stx, hf, hlx og htx, samt i bekendtgørelse nr. 1743 af 13. december 2006 om undervisningskompetence i de gymnasiale uddannelser (pædagogikumbekendtgørelsen) og bekendtgørelse nr. 1011 af 24. oktober 2005 om undervisningskompetence til højere handelseksamen (hhx) og til højere teknisk eksamen (htx) (kompetencebekendtgørelsen), finder således fortsat anvendelse for disse personer.

Der kan ifølge stk. 4, ydes tilskud til færdiggørelse af pædagogikum efter de hidtil gældende bestemmelser efter retningslinjer fastsat på de årlige finanslove i henhold til § 30, stk. 8, i lov om institutioner for almen-gymnasiale uddannelser og almen voksenuddannelse m.v., som affattet ved denne lovs § 23, nr. 2, og § 18 b i lov om institutioner for erhvervsrettet uddannelse, som affattet ved denne lovs 24, nr. 1. Sådanne tilskud omfattes af de regler, der fastsættes om tilskud til pædagogikumaktiviteter i øvrigt, og ydes på samme vilkår, herunder med hensyn til moms kompensati-on.

Lærere, der har fået pædagogisk kompetence efter de hidtil gældende bestemmelser, bevarer denne.

Til § 20

Til nr. 1

Ændringerne er en konsekvens af lovforslagets § 16, hvorefter lærere, der har erhvervet undervisningskompetence i et fag i de gymnasiale uddannelser, tillige har undervisningskompetence i faget i de øvrige gymnasiale uddannelser, samt en konsekvens af, at stx-lovens § 34 ophæves, jf. nr. 6 og bemærkningerne hertil.

Til nr. 2

Den foreslåede ændring er en konsekvens af, at stx-lovens § 34 ophæves, jf. nr. 6 og bemærkningerne hertil.

Til nr. 3

Med ændringen slettes ”uddannelsesstilling” fra bestemmelsen. Ændringen er en konsekvens af, at der med forslaget indføres en ordning, hvorefter lærere uden pædagogikum fremover ansættes i faste stillinger.

Til nr. 4

Med ændringen flyttes ministerens bemyndigelse til at fastsætte regler om undervisningskompetence til personer uden faglig kompetence fra stx-lovens § 34, stk. 3, til en selvstændig ny bemyndigelsesbestemmelse i stx-lovens § 32, stk. 4.

Til nr. 5

Med lovforslaget gennemføres en ny lov om pædagogikum i de gymnasiale uddannelser. Ændringen er en konsekvens af, at der med lovforslaget fastsættes nye regler for pædagogikum, og af at sidefagssuppleringen på universiteterne er bortfaldet.

Til nr. 6

Ophævelsen af stx-lovens § 34 er en konsekvens af, at bestemmelserne flyttes til lovforslaget. Stx-lovens § 34, stk. 1, videreføres i forslaget § 16, stk. 2, stx-lovens § 34, stk. 2, videreføres i forslaget § 16, stk. 3, og stx-lovens § 34, stk. 3, videreføres delvist i forslaget § 16, stk. 4.

Til § 21

Til nr. 1

Ændringen er en konsekvens af lovforslagets § 16, hvorefter lærere, der har erhvervet undervisningskompetence i et eller flere fag i de gymnasiale uddannelser, tillige har undervisningskompetence i det eller de pågældende fag i de øvrige gymnasiale uddannelser.

Til nr. 2

Den foreslåede ændring er en konsekvens af, at hf-lovens § 30 ophæves, jf. nr. 6 og bemærkningerne hertil.

Til nr. 3

Med ændringen slettes ”uddannelsesstilling” fra bestemmelsen. Ændringen er en konsekvens af, at der med forslaget indføres en ordning, hvorefter lærere uden pædagogikum fremover ansættes i faste stillinger.

Til nr. 4

Med ændringen flyttes ministerens bemyndigelse til at fastsætte regler om undervisningskompetence til personer uden faglig kompetence fra hf-lovens § 30, stk. 3, til en selvstændig ny bemyndigelsesbestemmelse i hf-lovens § 28, stk. 4.

Til nr. 5

Med lovforslaget gennemføres en ny lov om pædagogikum i de gymnasiale uddannelser. Ændringen er en konsekvens af, at der med lovforslaget fastsættes nye regler for pædagogikum, og af at sidefagssuppleringen på universiteterne er bortfaldet.

Til nr. 6

Ophævelsen af hf-lovens § 30 er en konsekvens af, at bestemmelserne flyttes til lovforslaget. Hf-lovens § 30, stk. 1, videreføres i forslaget § 16, stk. 2, hf-lovens § 30, stk. 2, videreføres i forslaget § 16, stk. 3, og hf-lovens § 30, stk. 3, videreføres delvist i forslaget § 16, stk. 4.

Til § 22

Til nr. 1

Ændringen er en konsekvens af lovforslagets § 16, hvorefter lærere, der har erhvervet undervisningskompetence i et eller flere fag i de gymnasiale uddannelser, tillige har undervisningskompetence i det eller de pågældende fag i de øvrige gymnasiale uddannelser.

Til nr. 2

Med den foreslåede ændring indføres en bestemmelse om, at skolens leder tildeler læreren faglig kompetence ved ansættelsen. Bestemmelsen svarer til de gældende bestemmelser i stx-lovens § 32, stk. 2, og hf-lovens § 28, stk. 2. Der tilsigtes ikke en ændring af praksis på de erhvervsgymnasiale skoler, hvor faglig kompetence også i dag tildeles af skolens leder i forbindelse med ansættelsen. Hensigten er alene at indføre ensartede regler for de gymnasiale uddannelser.

Til nr. 3

Med ændringen flyttes ministerens bemyndigelse til at fastsætte regler om undervisningskompetence til personer uden faglig kompetence fra hhtx-lovens § 32, stk. 3, til en selvstændig ny bemyndigelsesbestemmelse i hhtx-lovens § 30, stk. 5.

Til nr. 4

Med lovforslaget gennemføres en ny lov om pædagogikum i de gymnasiale uddannelser. Ændringen er en konsekvens af, at der med lovforslaget fastsættes nye fælles regler for pædagogikum i de gymnasiale uddannelser.

Til nr. 5

Ophævelsen af hhtx-lovens § 32 er en konsekvens af, at bestemmelserne flyttes til lovforslaget. Hhtx-lovens § 32, stk. 1, videreføres i forslaget § 16, stk. 2, hhtx-lovens § 32, stk. 2, videreføres i forslaget § 16, stk. 3, og hhtx-lovens § 32, stk. 3, videreføres delvist i forslaget § 16, stk. 4.

Til § 23

Til nr. 1

Ændringen er en konsekvens af, at der i lovforslaget § 13 skabes hjemmel for undervisningsministeren til at pålægge såvel almengymnasiale som erhvervsgymnasiale skoler at oprette og besætte en pædagogikumstilling. Den eksisterende hjemmel i lov om institutioner for almengymnasiale uddannelser og almen voksenuddannelse m.v. ophæves dermed.

Til nr. 2

Det foreslås, at finansieringsmodellen for pædagogikumkandidater omlægges. Hidtil er tilskuddet til dækning af nettoudgifterne ved uddannelse af kandidater i det almene gymnasium og på hf blevet ydet på grundlag af hvert halvårs faktiske antal årspædagogikumkandidater efter de på finansloven fastsatte takster i medfør af nugældende § 30, stk. 9, i lov om institutioner for almengymnasiale uddannelser og almen voksenuddannelse m.v. og tekstanmærkning nr. 185 på finansloven for 2008. Tilskudsmodellen er knyttet til en fast dimensionering af antallet af kandidater.

Fremover vil der ikke være en fast dimensionering af antallet af kandidater, idet antallet vil blive reguleret i forhold til institutionernes konkrete ansættelsesbehov. I den foreslåede finansieringsmodel vil en del af tilskuddet til dækning af uddannelsen af pædagogikumkandidater blive indregnet i institutionernes generelle undervisningstaxametre, mens en anden del af tilskuddet vil blive ydet som et særskilt pædagogikumtaxameter efter den foreslåede § 30, stk. 8. Kombinationen af de generelle taxametre og et pædagogikumtaxameter giver institutionerne en vis fleksibilitet samtidig med, at den indeholder et incitament for institutionerne til at uddanne kandidater.

Taksterne fastsættes på de årlige finanslove, og der vil kunne fastsættes forskellige takster for forskellige

forløb, herunder for forløb, der gennemføres over flere år i stedet for et år, jf. forslaget § 3, stk. 3.

Den foreslåede § 30, stk. 9, er en videreførelse af § 30, stk. 8, i lov om institutioner for almengymnasiale uddannelser og almen voksenuddannelse m.v., der bemyndiger undervisningsministeren til at fastsætte regler om de statslige tilskud, der ydes i medfør af lov om institutioner for almengymnasiale uddannelser og almen voksenuddannelse m.v. til stx, hf, almen voksenuddannelse, forberedende voksenundervisning og ordblindeundervisning for voksne. Forslaget indebærer, at tilskud til pædagogikumkandidater også omfattes af bemyndigelsen.

Der kan fastsættes regler om aktivitetsindberetninger, udbetaling af tilskud, opgørelse af årselever eller årspædagogikumkandidater, om tilbagebetaling og kontrol af udbetalte tilskud til de nævnte uddannelser.

Til § 24

Med ændringen omlægges finansieringsmodellen for dækning af udgifter til lærere i pædagogikum på hhx og htx. Hidtil har Undervisningsministeriet fastsat en taxameterbevilling, der dækker kursusudgifter i forbindelse med uddannelsens teoretiske del, hvorefter skolerne har afholdt de øvrige følgeudgifter via skolernes generelle uddannelsesstaxameter. Der har ikke været nogen fast dimensionering af antallet af pædagogikumkandidater, idet erhvervelse af pædagogikum har været betinget af og et krav i forbindelse med en fastansættelse.

I den foreslåede finansieringsmodel vil en del af tilskuddet til dækning af uddannelsen af pædagogikumkandidater i pædagogikum blive indregnet i institutionernes generelle taxametre, mens en anden del af tilskuddet vil blive ydet som et særskilt pædagogikumtaxameter efter den foreslåede § 18 b, stk. 1, i lov om institutioner for erhvervsrettet uddannelse. Kombinationen af de generelle taxametre og et pædagogikumtaxameter giver institutionerne en vis fleksibilitet samtidig med, at den indeholder et incitament for institutionerne til at uddanne pædagogikumkandidater.

Takster fastsættes på de årlige finanslove, og der vil kunne fastsættes forskellige takster for forskellige forløb, herunder for forløb, der gennemføres over flere år i stedet for et år, jf. forslaget § 4, stk. 3.

Den foreslåede § 18 b, stk. 2, i lov om institutioner for erhvervsrettet uddannelse giver ministeren adgang til at fastsætte regler om tilskuddene til pædagogikum på institutioner for erhvervsrettet uddannelse, herunder om aktivitetsindberetninger til Undervisningsmi-

nisteriet og om opgørelse af årspædagogikumkandidater.

Til § 25

Det foreslås, at loven ikke skal gælde for Grønland og Færøerne, men at dele af loven ved kongelig anordning kan sættes i kraft for Grønland med de nødvendige afvigelser.

Lovforslaget sammenholdt med gældende lov*Gældende formulering*

§ 31. Lærere, der underviser i henhold til denne lov, skal have undervisningskompetence (faglig og pædagogisk kompetence) i et eller flere fag inden for gymnasiets eller hf's fagrække, jf. dog § 34, stk. 2 og 3.

§ 32. Faglig kompetence er betinget af en ved et universitet bestået kandidateksamen inklusive speciale i et eller flere fag i gymnasiets eller hf's fagrække, jf. dog § 34, stk. 3. Ved sideordnede fag i en to-fags kombinationsuddannelse skal begge fag være inden for gymnasiets eller hf's fagrække. Det er endvidere en betingelse, at kandidatens uddannelse i sine enkeltdele og samlet har en sådan faglig og metodisk bredde og dybde, at kandidaten kan undervise fagligt forsvarligt i relation til målene for uddannelsen til studentereksamen.

Stk. 2. Rektor tildeler faglig kompetence i forbindelse med kandidatens ansættelse i en uddannelsesstilling på skolen.

§ 33. Pædagogisk kompetence opnås ved at gennemføre pædagogikum.

Stk. 2. Undervisningsministeren har ansvaret for kurser og prøver i forbindelse med pædagogikum, bortset fra den faglige supplerings på universiteterne, som er knyttet til det af kandidatens fag, der er normeret til 90 ECTS-point.

Stk. 3. Undervisningsministeren fastsætter nærmere regler om pædagogikum.

Lovforslaget

§ 20. I lov om uddannelsen til studentereksamen (stx) (gymnasieloven), jf. lovbekendtgørelse nr. 444 af 8. maj 2007, foretages følgende ændringer:

1. § 31, affattes således:

»§ 31. Lærere, der underviser i henhold til denne lov, skal have undervisningskompetence (faglig og pædagogisk kompetence) i et eller flere fag i de gymnasiale uddannelser.«

2. § 32, stk. 1, 1. pkt., affattes således:

»Faglig kompetence er betinget af en kandidateksamen bestået ved et universitet i et eller flere fag i de gymnasiale uddannelser.«

3. § 32, stk. 2, affattes således:

»Stk. 2. Rektor tildeler faglig kompetence i forbindelse med lærerens ansættelse på skolen.«

4. I § 32 indsættes som stk. 4:

»Stk. 4. Undervisningsministeren fastsætter nærmere regler om, på hvilke betingelser personer, der ikke har den i stk. 1, nævnte faglige kompetence, kan opnå undervisningskompetence i henhold til denne lov.«

5. § 33 affattes således:

»§ 33. En lærer opnår pædagogisk kompetence ved at gennemføre pædagogikum, jf. lov om pædagogikum i de gymnasiale uddannelser.«

§ 34. Rektor på den skole, hvor kandidaten har gennemført en uddannelsesstilling, udsteder bevis for undervisningskompetence, jf. dog stk. 2.

Stk. 2. Undervisningsministeren kan tildele undervisningskompetence til kandidater fra medlemsstater i Den Europæiske Union og fra lande, der er omfattet af aftalen om Det Europæiske Økonomiske Samarbejdsområde, hvis kandidaten har undervisningskompetence på tilsvarende niveau i det pågældende land.

Stk. 3. Undervisningsministeren fastsætter nærmere regler om, under hvilke forudsætninger og på hvilke betingelser personer, der ikke har den i §§ 32 og 33 nævnte faglige eller pædagogiske kompetence, eller som ikke har gennemført en uddannelsesstilling, kan opnå undervisningskompetence og undervise i henhold til denne lov.

§ 27. Lærere, der underviser i henhold til denne lov, skal have undervisningskompetence (faglig og pædagogisk kompetence) i et eller flere fag inden for hf's eller gymnasiets fagrække.

§ 28. Faglig kompetence er betinget af en ved et universitet bestået kandidateksamen inklusive speciale i et eller flere fag i hf's eller gymnasiets fagrække, jf. dog § 30, stk. 3. Ved sideordnede fag i en tofagskombinationsuddannelse skal begge fag være inden for hf's eller gymnasiets fagrække. Det er endvidere en betingelse, at uddannelsen i sine enkeltdele og samlet har en sådan faglig og metodisk bredde og dybde, at kandidaten kan undervise fagligt forsvarligt i relation til målene for uddannelsen.

Stk. 2. Kursets leder tildeler faglig kompetence i forbindelse med kandidatens ansættelse i en uddannelsesstilling på kurset.

§ 29. Pædagogisk kompetence opnås ved at gennemføre pædagogikum.

Stk. 2. Undervisningsministeren har ansvaret for kurser og prøver i forbindelse med pædagogikum, bortset fra sidefagssupplering på universiteterne.

Stk. 3. Undervisningsministeren fastsætter nærmere regler om pædagogikum.

6. § 34 ophæves.

§ 21. I lov om uddannelsen til højere forberedelseseksamen (hf-loven), jf. lovbekendtgørelse nr. 445 af 8. maj 2007, foretages følgende ændringer:

1. § 27 affattes således:

»§ 27. Lærere, der underviser i henhold til denne lov, skal have undervisningskompetence (faglig og pædagogisk kompetence) i et eller flere fag i de gymnasiale uddannelser.«

2. § 28, *stk. 1, 1. pkt.*, affattes således:

»Faglig kompetence er betinget af en kandidateksamen bestået ved et universitet i et eller flere fag i de gymnasiale uddannelser.«

3. § 28, *stk. 2*, affattes således:

»*Stk. 2.* Kursets leder tildeler faglig kompetence i forbindelse med lærerens ansættelse på skolen.«

4. I § 28 indsættes som *stk. 4*:

»*Stk. 4.* Undervisningsministeren fastsætter nærmere regler om, på hvilke betingelser personer, der ikke har den i *stk. 1*, nævnte faglige kompetence, kan opnå undervisningskompetence i henhold til denne lov.«

5. § 29 affattes således:

»§ 29. En lærer opnår pædagogisk kompetence ved at gennemføre pædagogikum, jf. lov om pædagogikum i de gymnasiale uddannelser.«

§ 30. Kursets leder på det kursus, hvor kandidaten har gennemført en uddannelsesstilling, udsteder bevis for undervisningskompetence, jf. dog stk. 2.

Stk. 2. Undervisningsministeren kan tildele undervisningskompetence til kandidater fra medlemsstater i Den Europæiske Union og fra lande, der er omfattet af aftalen om Det Europæiske Økonomiske Samarbejdsområde, hvis kandidaten har undervisningskompetence på tilsvarende niveau i det pågældende land.

Stk. 3. Undervisningsministeren fastsætter nærmere regler om, under hvilke forudsætninger og på hvilke betingelser personer, der ikke har den i §§ 28 og 29 nævnte faglige eller pædagogiske kompetence, eller som ikke har gennemført en uddannelsesstilling, kan opnå undervisningskompetence og undervise i henhold til denne lov.

§ 29. Lærere, der underviser i henhold til denne lov, skal have undervisningskompetence (faglig og pædagogisk kompetence) i et eller flere fag inden for hhx' og htx' fagrække.

§ 30. Faglig kompetence er betinget af et fagligt niveau svarende til en ved et universitet bestået kandidateksamen.

§ 31. Pædagogisk kompetence opnås ved at gennemføre en pædagogisk uddannelse, der mindst svarer til pædagogikum ved erhvervsskolerne. Den skal være gennemført senest 2 år efter ansættelsen.

6. § 30 ophæves.

§ 22. I lov om uddannelserne til højere handelseksamen (hhx) og højere teknisk eksamen (htx), jf. lov-bekendtgørelse nr. 446 af 8. maj 2007, foretages følgende ændringer:

1. § 29 affattes således:

»§ 29. Lærere, der underviser i henhold til denne lov, skal have undervisningskompetence (faglig og pædagogisk kompetence) i et eller flere fag i de gymnasiale uddannelser.«

2. § 30, stk. 1, affattes således:

»§ 30. Skolens leder tildeler faglig kompetence i forbindelse med lærerens ansættelse på skolen. Faglig kompetence er betinget af et fagligt niveau svarende til en kandidateksamen bestået ved et universitet.«

3. I § 30 indsættes som *stk. 5*:

»*Stk. 5.* Undervisningsministeren fastsætter nærmere regler om, på hvilke betingelser personer, der ikke har den i stk. 1, nævnte faglige kompetence, kan opnå undervisningskompetence i henhold til denne lov.«

4. § 31 affattes således:

»§ 31. En lærer opnår pædagogisk kompetence ved at gennemføre pædagogikum, jf. lov om pædagogikum i de gymnasiale uddannelser.«

§ 32. Skolen udsteder bevis for undervisningskompetence til lærerne i de enkelte fag.

Stk. 2. Undervisningsministeren tildeler undervisningskompetence til kandidater fra medlemsstater i Den Europæiske Union og fra lande, der er omfattet af aftalen om Det Europæiske Økonomiske Samarbejdsområde, hvis kandidaten har undervisningskompetence på tilsvarende niveau i det pågældende land.

Stk. 3. Undervisningsministeren fastsætter nærmere regler om, under hvilke forudsætninger og på hvilke betingelser personer, der ikke har den i §§ 30 og 31 nævnte faglige eller pædagogiske kompetence, kan opnå undervisningskompetence og undervise i henhold til denne lov.

Stk. 4. Undervisningsministeren kan pålægge en institutions bestyrelse at oprette og besætte en uddannelsesstilling.

Stk. 8. Undervisningsministeren fastsætter regler om tilskud efter stk. 1-7, herunder om aktivitetsindberetninger og udbetaling af tilskud, opgørelse af årselever efter stk. 1-5, samt om tilbagebetaling og kontrol af udbetalte tilskud.

Stk. 9. Undervisningsministeren yder tilskud til dækning af nettoudgifterne ved uddannelse af pædagogikumkandidater inden for en af ministeren fastsat ramme. Tilskuddet ydes pr. gennemført forløb pr. år. Taksterne fastsættes på de årlige finanslove for de enkelte pædagogikumuddannelser.

§ 39. Undervisningsministeren kan efter forhandling med finansministeren fastsætte regler om tilskud til de statslige selvejende institutioners virksomhed efter § 30, stk. 1-7, om institutionernes budget- og bevillingsmæssige forhold og om udbetaling af tilskud til institutionerne.

5. § 32 ophæves.

§ 23. I lov nr. 575 af 9. juni 2006 om institutioner for almen- og gymnasiale uddannelser og almen voksenuddannelse m.v., som ændret ved § 2 i lov nr. 556 af 6. juni 2007, § 14 i lov nr. 561 af 6. juni 2007, og § 74 i lov nr. 562 af 6. juni 2007, foretages følgende ændringer:

1. § 19, stk. 4, ophæves.

2. § 30, stk. 8 og 9, affattes således:

»Stk. 8. Undervisningsministeriet yder tilskud til pædagogikum, jf. lov om pædagogikum i de gymnasiale uddannelser, på grundlag af den enkelte institutions antal pædagogikumkandidater. Takster pr. pædagogikumkandidat fastsættes på de årlige finanslove for en eller flere grupper af uddannelsesforløb.«

»Stk. 9. Undervisningsministeren fastsætter regler om tilskud efter stk. 1-8, herunder om aktivitetsindberetninger og udbetaling af tilskud, opgørelse af årselever efter stk. 1-5, samt om tilbagebetaling og kontrol af udbetalte tilskud.«

3. I § 39, 1. pkt., ændres »§ 30, stk. 1-7,« til »§ 30, stk. 1-8,«

§ 24. I lov om institutioner for erhvervsrettet uddannelse, jf. lovbekendtgørelse nr. 136 af 1. marts 2006, som ændret ved § 2 i lov nr. 576 af 9. juni 2006, § 18 i lov nr. 578 af 9. juni 2006, § 12 i lov nr. 561 af 6. juni 2007, og § 69 i lov nr. 562 af 6. juni 2007, foretages følgende ændringer:

1. Efter § 18 a indsættes:

»§ 18 b. Undervisningsministeren yder tilskud til pædagogikum, jf. lov om pædagogikum i de gymnasiale uddannelser, på grundlag af den enkelte institutions antal pædagogikumkandidater. Takster pr. pædagogikumkandidat fastsættes på de årlige finanslove for en eller flere grupper af uddannelsesforløb.

Stk. 2. Undervisningsministeren fastsætter regler om tilskud efter stk. 1, herunder om aktivitetsindberetninger.«

Til lovforslag nr. L 143. Skriftlig fremsættelse (28. marts 2008)

Undervisningsministeren (Bertel Haarder):

Herved tillader jeg mig for Folketinget at fremsætte:

Forslag til lov om pædagogikum i de gymnasiale uddannelser

(Lovforslag nr. L 143).

Der er i dag to forskellige pædagogikumuddannelser på det gymnasiale område. De almen-gymnasiale uddannelser har deres egen pædagogikumordning, mens de erhvervsgymnasiale uddannelser har pædagogikum sammen med de øvrige lærere ved erhvervsskolernes voksen- og ungdomsuddannelser, i de seneste år især sammen med lærere fra de korte videregående uddannelser (KVU).

I lovforslaget lægges der op til en fælles pædagogikumuddannelse for lærere i de gymnasiale uddannelser. En fælles pædagogikumordning kan styrke samarbejdet og vidensdelingen mellem de gymnasiale uddannelser og dermed understøtte gymnasireformens intention om de gymnasiale uddannelser som et fælles uddannelsesområde

Den nye fælles pædagogikumuddannelse er en grundlæggende teoretisk og praktisk uddannelse, der giver pædagogikumkandidaten basale kompetencer til at arbejde som lærer i alle de gymnasiale uddannelser. Uddannelsen består blandt andet af følgende elementer:

- En pædagogikumkandidat ansættes i en fast stilling. Ansættelsen er dog betinget af, at pædagogikum efterfølgende består. Kun de lærere, der ansættes, får således mulighed for pædagogikum. Antallet af pædagogikumkandidater styres derved af skolernes faktiske behov for lærere.
- Pædagogikum er en vekseluddannelse med vægt på samspil mellem teori og praksis.
- Pædagogikum tilrettelægges over ét år og skal normalt gennemføres inden for ansættelsens første år.

- Pædagogikum består af teoretisk pædagogikum (1/3 årsværk), praktisk pædagogikum (1/3 årsværk) og undervisning i egne klasser (1/3 årsværk).
 - Praktisk pædagogikum gennemføres på ansættelseskolen. Praktisk pædagogikum består primært af undervisning under vejledning i praktikvejlederes klasser.
 - Undervisningsministeriet beskikker tilsynsførende til hver kandidat, der overværer kandidatens undervisning samt afgør sammen med den lokale kursusleder, om kandidaten skal bestå praktisk pædagogikum.
 - Teoretisk pædagogikum gennemføres ved et universitet eller i særlige tilfælde ved en professionshøjskole. Det konkrete indhold i teoretisk pædagogikum fastlægges i en studieordning af det eller de universiteter, der godkendes til at udbyde teoretisk pædagogikum. Studieordningen skal godkendes af Undervisningsministeriet.
 - Hovedparten af teoretisk pædagogikum vil være fælles for alle lærere, men dele af undervisningen skal afspejle de gymnasiale uddannelsers forskellige profiler. Teoretisk pædagogikum afsluttes med en prøve, der skal bestås.
 - Kandidaten opnår undervisningskompetence, når både praktisk og teoretisk pædagogikum er bestået.
 - Skolens leder har mulighed for at give merit for pædagogiske og teoretiske kvalifikationer, som ligeværdigt kan erstatte dele eller hele pædagogikumuddannelsen.
- Forslaget indebærer en mindreudgift for staten på ca. 28,5 mio. kr. ved fuld indfasning. Mindreudgiften kan henføres til, at behovet for sidefagssupplering med universitetsreformens nye kandidatuddannelser bortfalder.
- Idet jeg i øvrigt tillader mig at henvise til lovforslaget og de ledsagende bemærkninger, skal jeg hermed anbefale lovforslaget til det Høje Tings velvillige behandling.